

Fale elektromagnetyczne i filatelistyka

Jerzy Bartke

Instytut Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie

Temat fal elektromagnetycznych znalazł swoje odbicie również i w filatelistyce.

Z falami elektromagnetycznymi związane są nazwiska dwóch wielkich uczonych: Maxwella i Hertza. Angielski fizyk James Clerk Maxwell (1831–1879) w roku 1864 sformułował równanie opisujące pole elektromagnetyczne i jego rozchodzenie się w przestrzeni w postaci fal. Równanie Maxwella umieszczono na znaczku Nikaragui wśród „dziesięciu równań matematycznych, które zmieniły oblicze Ziemi”. Fale elektromagnetyczne wytworzył i zaobserwował po raz pierwszy w roku 1886 niemiecki fizyk Heinrich Hertz (1857–1894).

Wizerunki Maxwella i Hertza znalazły się na znaczku Meksyku, Hertza upamiętniono na znaczkach niemieckich i na znaczku czeskim. Na znaczkach tych widać również w tle linie obrazujące fale elektromagnetyczne, a na niemieckim stemplu okolicznościowym z roku 1994 przedstawiono schemat oryginalnego eksperymentu Hertza.

Fale elektromagnetyczne stanowią też temat dwóch znaczków niemieckich oraz różnych znaczków i stempli pocztowych związanych z radiofonią (pokazujemy dwa niemieckie stemple wirnikowe z lat 40. XX wieku). Warto również przypomnieć, że motyw fal elektromagnetycznych został wybrany przez znanego szwajcarskiego grafika Hansa Erni jako alegoria fizyki (znaczek Księstwa Liechtenstein z roku 1969).

Znaczenie fal elektromagnetycznych jest ogromne. Wykorzystują je: radiofonia, telewizja i telekomunikacja bezprzewodowa. Trudno byłoby wyobrazić sobie nasze obecne życie bez tych wynalazków, u podstaw których leży odkrycie Hertza sprzed 120 lat...